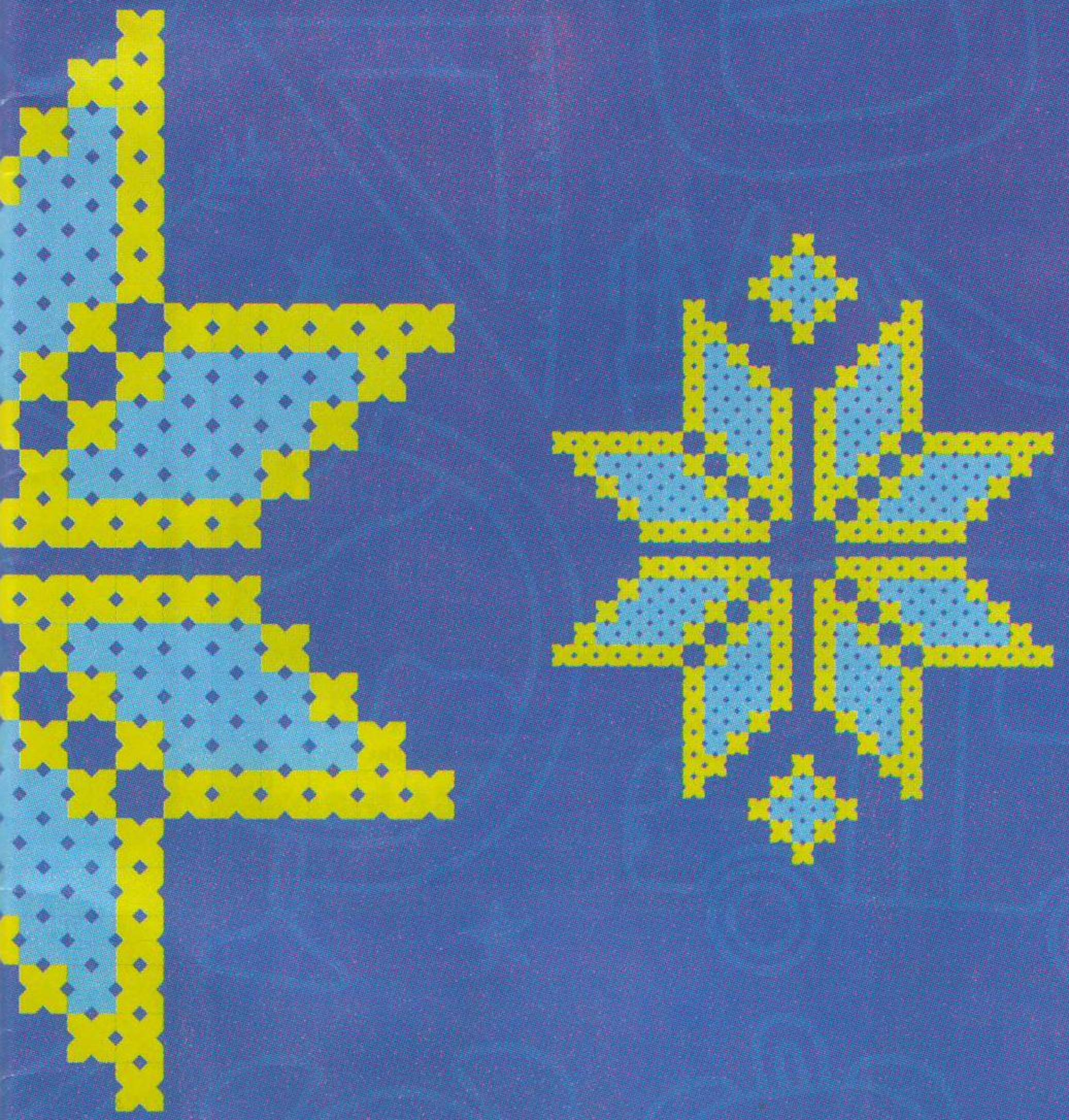

ОСНОВА

ВИДАВНИЧА ГРУПА

ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

Атестуєтесь?

100 % гарантія друку ваших матеріалів!

<http://osnova.com.ua/news/633>

Тотальний розпродаж дисків

«Електронний конструктор уроку»!

Уже на сайті! <http://book.osnova.com.ua>

СІЧЕНЬ 2017

Ми з вами з 2002 року!

Передплатний індекс — 37064

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ЛАСТОЧКОМУ КЕРІВНИЦІ

ДЛЯ РОБОТИ

№ 1 (97) • СІЧЕНЬ 2017 р. • ЗАСНОВАНИЙ У ТРАВНІ 2008 р. • ВИХОДИТЬ РАЗ НА МІСЯЦЬ

За сприяння Міністерства освіти і науки України • Учасник проекту: Інститут педагогіки АПН України

ЦЕ МОЯ УКРАЇНА!

ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНА КОМПОЗИЦІЯ

Л. А. Абашник, ВПУ № 27, м. Куп'янськ, Харківська обл.

Мета: поглиблювати знання учнів про рідну країну; розвивати здібності лектора; сприяти розвитку прагнення бути свідомими громадянами України та справжніми її патріотами; формувати поважне ставлення до символів України; спонукати учнів бути корисними своєї державі; ушанувати героїчний подвиг захисників нашої України; формувати в учнів ширі людські почуття, співчуття до трагічної долі рідного народу, громадянську відповідальність за його майбутнє; виховувати почуття патріотизму, відданості своїй Батьківщині, любові до рідного краю, повагу до історичних пам'яток і шанобливе ставлення до героїчного минулого нашої держави.

ПЕРЕБІГ ЗАХОДУ

Святково прибрана зала. На видноті — Державні символи України, вишитий рушник, гілка калини, пшеничне колосся. Усі учасники одягнені в українські костюми.

Учениця виконує пісню К. Бужинської «Україна — це ми!».

1-й учень. Щасливі ми, що народилися на такій чудовій, багатій, мальовничій землі — нашій славній Україні! Тут жили наші діди

і прадіди, тут живуть наші батьки, тут корінь роду українського, що сягає сивої давнини.

2-й учень. Україна — наш спільний дім. Тож маємо дбати всі, щоб були в ній добробут і лад, мир і злагода, вічна краса. Усі ми повинні усвідомити: своє, рідне — не тільки хата й подвір'я, але й вулиця, село чи місто, де ти живеш, ліс і річка, степ і море. Якби кожен це пам'ятав, — чи були б засмічені лісосмуги, ниви й шляхи, отруєні водоймища, понівечені насадження, понищенні святині?

3-й учень

Одна Батьківщина, і двох не буває.

Місця, де родився, завжди святі.

Хто рідну оселю свою забуває,

Той долі не знає в житті.

Чи можна забути ту пісню, що мати Співала, коли засинав?

Чи можна забути ту стежку до хати,
Що босим колись протоптав?

4-й учень

У рідному краї і серце співає,

Лелеки здалеку нам пісню несуть.

У рідному краї і небо безкрайє,

Потоки, потоки, мов струни, течуть.

Тут кожна травинка і кожна билинка
Вигойдують мрії на теплих вітрах.

Під вікнами — мальви, в саду —
материнка,

Оспівані щедро в піснях.

5-й учень

Тут мамина пісня лунає і нині,

Її підхопили поля і гаї,

Її вечорами по всій Україні

Співають в садах солов'ї.

І я припадаю до неї устами

І серцем вбираю, мов спраглий води...

Без рідної мови, без пісні, без мами

Збідніє, збідніє земля назавжди.

6-й учень. А сьогодні ми заглянемо в її історію, дізнаємося, звідки походить її назва, ознайомимося з її символами. Адже у нашого народу на землі глибоке тисячолітнє коріння. Українці, як і інші народи, пройшли довгий шлях розвитку, що зафіксувався в усіх сферах життя — культурі, мові, побуті.

7-й учень. А коли ж виникла назва «Україна»?

8-й учень. Історики відшукали у літописах підказки, як можна трактувати назву «Україна». Наприклад, О. Палій дотримується думки, що це був синонім слів «князівство» або «земля».

9-й учень. І. Огіенко стверджував, що так називали «границу Переяславську землю».

Але є імовірність, що так охрестили і решту земель київських.

10-й учень. Канадський історик українського походження О. Субтельний уважав, що слово «Україна», що вперше з'явилось 1187 р., означає географічно «Київське передмістя».

11-й учень. А. В. Скляренко каже, що буква «у» в багатьох мовах, зокрема в українській, означає не «біля», а «в середині», тому не доцільно трактувати «Україну», як границу територію чи окраїну.

12-й учень. Багато українських дослідників дотримують твердження, що слово «Україна» складається з двох частин: «країна» і «у», що означає «рідний». Тобто, назва фактично стає антонімом «чужини».

13-й учень. Назва «Україна» стала більш популярною за часів Козаччини та Речі Посполитої. Вона зустрічається в документах, листах, писаннях духовних осіб. Так називали територію Наддніпрянщини, розташованої обабіч Дніпра. Трохи згодом вона почала ширитись і на інші території, особливо на Лівобережжі.

14-й учень. У XVII–XVIII ст. назва «Україна» набула більш вагомого політичного значення. Навіть автор першої Конституції П. Орлик в обох варіантах документа згадує «Ucraina», «in Ucrainam», «на Україні», «Кiev и иные украинские города».

15-й учень. Існує ще одна версія, згідно з якою назва «Україна» походить від слова «украяти». Відповідно Україна — «шматок землі, украяний від цілого, який згодом став окремою країною».

16-й учень. Назва «Україна» проїшла чималий шлях до офіційного визнання 1991 року, коли було проголошено її незалежність. І хоча походження терміну справді давнє, більшість шовіністів можуть не погодитися з цим, зважаючи на те, що її тривалий час не хотіли визнати офіційною.

17-й учень. І все ж, якої теорії притримуватися, вирішувати вам.

Учениця виконує пісню С. Весни «Мій рідний край».

18-й учень. Нелегкий шлях здолала українська держава. Довелося українському народові боронити рідну землю від поневолювачів, будувати величні собори, монументальні споруди, прикрашаючи державу й несучи її славу крізь віки. Тисячі синів і дочок України віддали своє життя за те, щоб країна була вільною. Тисячі борців за свободу йшли тернистим шляхом, вселяючи віру в перемогу, в те, що настане час, коли «встане правда,

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

встане воля». Поступово пробуджувався народний рух. Його не могли знищити ані тюрми, ані катування, ані заслання.

19-й учень. Нове життя поставало в уяві народній як три зорі — братерство, рівність, воля. Цього народ прагнув, цією надією були сповнені серця справжніх патріотів. Україна розірвала вікові пута неволі, мужньо витримавши штучні голодомори, катівні Сибіру, вийшла, нарешті, на світлий шлях оновлення.

20-й учень. 24 серпня 1991 року наважди залишився пам'ятним днем. Цього дня проголошено Акт про незалежність України. Акт проголошення незалежності завершив тисячолітні прагнення українського народу до волі, до створення своєї суверенної держави.

1-й учень. Проголошена незалежність нашої Вітчизни. Україна впевнено крокує в майбутнє! На карті світу постала нова самостійна держава — Україна, яку потім визнали всі країни світу.

2-й учень

Україно, в паростках надій,
Із широкою, як степ, душою,
В думі сивій, волі молодій —
Переймаюсь долею твоєю.
Труд найтяжчий задля тебе — мій,
Шлях найкращий — у струнких раїнах.
Мрій не маю без вишневих мрій,
Весь мій світ — ти, ненько Україно!..

В. Василашко

3-й учень. Про утвердження нашої державності та самостійності свідчить те, що ми маємо малий герб України — тризуб.

4-й учень. Існує безліч теорій значення тризубу, однак жодної, що змогла б пояснити все. Філософські традиції трактують цей знак, як символічне відображення певного поняття або явища. Хтось вбачає в тризубі монограму: слова «воля», «Володимир». Дехто вважає, що на нашему гербі зображені дві літери «В», між якими знаходиться знак царської влади. Однак тут є багато спірних питань. Бачили в тризубі також зашифровану

цифру 3 (яка колись позначалась літерою Ш). Число три споконвіку означало Божествений порядок.

5-й учень. 4 вересня 1991 року Верховна Рада України ухвалила ще одне історичне рішення — про встановлення над будинком Верховної Ради національного жовто-блакитного прапора. Чисте небо — символ миру (синій) та пшеничне поле — символ достатку (жовтий).

6-й учень

Прапор Державний —
Це гордість та сила,
Вічності частка,
Історії мить.
Тільки погляну
На символ держави —
Знову побачу неба блакить,
Знову почую я пісню вкраїнську,
Що прославляє народ трудовий,
Прапор Державний —
Це гордість та сила.
Символ історії вічно живий.

7-й учень. До найбільших святынь будь-якого народу належить і гімн. Слова національного Гімну «Ще не вмерла Україна» написав 1862 року відомий український поет, етнограф, фольклорист Павло Чубинський.

8-й учень. Можна без перебільшення сказати, що після «Заповіту» Т. Шевченка

в дореволюційний час це був найпопулярніший твір української поезії, незважаючи на заборони й переслідування, яких він зазнав.

9-й учень. І от, 16 січня 1992 року Верховна Рада України затвердила пісню П. Чубинського та М. Вербицького Державним Гімном України.

Звучить Державний Гімн України.

10-й учень. Сьогодні завдання кожного з нас, громадянина України, — знати, поважати символи своєї Вітчизни і не дати нікому поглумитися над ними. Слід пишатися тим, що маємо свою державу, свою землю, свою мову, свої традиції та свої символи — герб, прапор, гімн.

11-й учень. І тільки той буде називатися справжнім патріотом, хто своїми вчинками, поведінкою, працею, знаннями і вміннями зміцнюватиме її могутність.

12-й учень. Ми, українці, повинні пишатися тим, що наша Україна ніколи не поневолювала інші народи, не вела загарбницьких війн, а лише захищала себе від ласих на чуже добро близьких та далеких сусідів.

13-й учень. Найяскравішою подією поч. ХХІ ст., що хвилює мирних акцій протесту протягом листопада — грудня 2004 р. прокотилася Україною, стала Українська

Помаранчева революція, названа так за кольором символіки претендента на президентську посаду В. Ющенка. Вона пробудила українців, змусила їх поважати себе, викликала у мільйонів людей почуття національної гідності, гордості, самооточення з поняттям «громадянин України».

14-й учень. Поштовхом до революції стали масові фальсифікації з боку влади під час президентської виборчої кампанії 2004 року, що стала найбруднішою за всю історію державної незалежності.

15-й учень. Символом свободи, демократії та нескореності духу українського народу став київський Майдан, що прикував до себе та України увагу всього світу. Структурно він, як і «майдани» багатьох інших населених пунктів України, складався з трьох частин: сцени, де майже цілодобово чергувалися виступи політиків та артистів; наметового містечка, що нараховувало кілька сотен наметів; власне, людей, які стояли на Майдані.

16-й учень. Крім киян, щодня до столиці прибували щоразу нові десятки тисяч громадян з усієї України. Багато з них брали відпустки за власний рахунок і навіть звільнялися з роботи. Чи не вперше в історії незалежної України політичні акції набули всенародного характеру та безпрецедентної географічної презентативності: у вуличних акціях листопада — грудня 2004 р. брало участь приблизно 5 млн громадян.

Учні виконують пісню «Не спи, моя рідна земле!» (гурт «Мандри»).

17-й учень. Революція Гідності, або Третій Майдан, стала наймасштабнішою подією в новітній історії України, засвідчивши також нові зсуви в колективній свідомості суспільства. Значущість і масштаб події, пам'ять про сотні людей, які поклали життя за свій вибір і активну громадянську позицію, зумовлюють необхідність її всебічного осмислення і дослідження, збереження колективної пам'яті.

18-й учень. Більшість експертів маркують вихід людей на вулиці в листопаді 2013 р. (після відмови уряду підписати Угоду про асоціацію з ЄС) як цивілізаційний вибір. Продовження громадських протестів і самоорганізація суспільства на противагу тиску з боку держави та мобілізація громадян для захисту України від військової агресії на сході країни свідчать про надзвичайну важливість цього вибору та увиразнюють характер націо- та державотворення в Україні.

19-й учень. Поміж причин Майдану — традиційне та систематичне нехтування потребами й проблемами як окремих громадян, так і громадянського суспільства в цілому, неповага до нього з боку влади, загострення економічної, політичної та соціальної кризи. Майдан-2013 відрізнявся від Майдану-2004 орієнтацією на ідеї та цінності, а не персоналії. Політична культура громадян пострадянської України дотепер відзначалася нечутливістю до політичних програм різних політичних сил, компенсованою ірраціональними чинниками симпатії або антипатії до певного політичного лідера. Події 2004 року поділили українців на два табори прихильників конкретних політичних діячів, які уособлювали, персоніфікували два вектори розвитку — «прозахідний» і «проросійський». Натомість події наприкінці 2013 р. були позначені відмовою протестувальників ставати під пропозиції будь-яких політичних сил і лідерів. Пізніше, коли акцент вимог було зміщено з європінтеграції на перезавантаження системи влади в країні, наголошувалася важливість зміни не облич і персон на окремих посадах, а перегляд суспільної угоди в цілому — принципів делегування влади народом в обмін на гарантії безпеки та важелів контролю за діями представників — так званих механізмів контрдемократії.

Учні виконують пісню «Разом і до кінця».

20-й учень

На цій землі, яку терзали битви,
В яку неволя в'їлась до основ,

Приречені свій рідний край любити,
В єдину зброю віrimo — в любов.
На цій землі нам жити й помирати
І жити по смерті, як не є, —
Життя людського варіанти
Вінчає Царствіє Твоє.
Нічого більше і нікого
Я не боюсь неї тут, ні там, —
Хто в землю вірити, як у Бога,
Не зрадить вічним небесам.

П. Осадчук

1-й учень. Російсько-українська війна на сході України — збройний конфлікт на частині території Донецької та Луганської областей України між з одного боку — організованими та керованими з РФ незаконними збройними формуваннями Донецької та Луганської «народних республік», визнаних Україною терористичними організаціями, за підтримки регулярних військових частин РФ та з другого боку — українськими правоохоронцями із залученням Збройних сил України. Конfrontація насильства в регіоні розпочалася в середині квітня 2014 року, коли озброєні групи проросійських активістів почали захоплювати адмінбудівлі та відділки міліції у містах Донбасу. Українська влада у відповідь заявила про проведення Антитерористичної операції із залученням Збройних сил. Поступово протистояння переросло у масштабний воєнний конфлікт.

2-й учень. Незважаючи на численні докази присутності російських військ на території України, офіційно Росія не визнає факту свого вторгнення в Україну, відтак з українського боку війна розглядається як неоголошена. Війну на сході України називають «гібридною війною» Росії проти України.

3-й учень. 5 вересня 2014 року у Мінську було підписано угоду про припинення вогню на Донбасі. Робота контактної групи у Мінську була продовжена, сторони підписали наступний меморандум у ніч проти 20 вересня 2014. Проте, бої та обстріли тривають.

4-й учень. 27 січня 2015 року Верховна Рада України визнала Російську Федерацію агресором.

5-й учень. На тему війни на сході України написані численні книги та зняті фільми.

6-й учень

Хто б це вгадав і по якій причині,
На скільки літ розтягнеться війна!
Відомо всім: земель багато в світі,
А рідна, батьківська, — лише одна.
У заметлі і в гарячім літі
Клекоче битва, грізна і трудна.
І так багато є доріг на світі,
Але до перемоги — лише одна.

7-й учень

Коли вмирає воїн в дні суворі,
Душа у нього, кажуть, не вгаса,
Та всі якби перетворились в зорі, —
To їх би не вмістили небеса?
Серед братських могил у краю

степовім

Станьмо ближче, задумані чола
схиливші,
Щастя, ними здобуте для нас, для
живих,
Ми відчуємо ближче отут, біля них.

Учні виконують пісню «Білі лебеді у небесах з перебитими крильми».

8-й учень. Ми живемо у прекрасному, мальовничому містечку. Ми пишемося відомими людьми, які творили історію, дбали про своє рідне місто, хоробро захищали нас від ворогів.

9-й учень. Так, наші земляки не злякалися наступу ворога на Сході України, вони боролися, захищаючи нас і нашу країну.

10-й учень. І дехто з них ... не повернувся додому.

11-й учень. У Куп'янську відкрили Дошку Пам'яті на честь земляків, загиблих під час проведення АТО.

12-й учень. На відкритті були присутні рідні загиблих, волонтери і бійці, які перебували — у відпустці або на лікуванні у Куп'янську.

13-й учень. Дошка Пам'яті з'явилася в Куп'янську завдяки волонтерам, які зібрали гроші на її виготовлення. Зараз на Дошці імена та фотографії 9-х куп'янчан, які не повернулися з АТО: Юрій Загребельний, Микола Постольний, Олександр Карасик, Віталій Українцев, Андрій Мансуров, Максим Закопайло, Віталій Грипас, Артур Сілко, Олександр Копиця.

14-й учень

Ми свято шануємо пам'ять
Усіх, хто власним життям нашу юність
зберіг,

ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Хто впав за свободу у грізну годину,
За землю священну, за Україну.

Хвилина мовчання.

15-й учень

О пам'яте, всесильна, всемогутня,
Не дай забути тих, кого нема,
Не доведи, о Матінко Пречиста,
Щоб в наші душі вкрадася зима.
Терзай же душу спогадом жорстоким,
Волай до серця кожного із нас,
Не дай дивитись збайдужілим оком
На очі матері, що плакали не раз.

16-й учень

О, царице, Пам'яте народу,
Не сковай у вічності своїй
Сторінок безсмертних і величних
Тих жорстоких, грозових подій.
Вклоняюся до тебе і горнуся.
Не полишай, о Всемогутня, нас.
Не дай забути, щоб не повторити,
Не дай згасити, щоб не розпалити.
Гарячу й чисту кров моого народу,
Не дай, о Господи, і знов пролить.

Учні виконують пісню «Солдат України».

17-й учень

Купаюсь у травах пахучих,
Збиваю ранкову росу.
Свою Україну співчу
У серці юнацькім несу.
Де гнеться червона калина
І бродять вервочки беріз,
Я слухав пісні голубині,
На вітрі весняному ріс.

18-й учень

І бились прибої пшениці
У стріхову хату мою,
А силу я пив із криниці,
Що небом синіла в гаю.
Узяв я пісенную вдачу
В полів і в прозорості рік,
Щоб молодість чисту, гарячу
Віддати Україні навік.

С. Будний

19-й учень

Любіть Україну, козацькі сини,
Вона в нас, як мати, єдина,
Любіть Україну, шануйте її,
І з вами вона не загине.
Любіть Україну, вона в нас одна,
Другої нема і не буде.

20-й учень

Любіть Україну, як матір щодня,
Тоді вона й вас не забуде.
Любіть Україну, як матір свою,
Як рідну, кохану дитину.
Любіть Україну, благаю, молю,
Як першу любов і єдину.

Учитель. Україна з надією дивиться в завтрашній день, чекає на вас, завтрашніх господарів життя. Ви потрібні їй — мудрі, умілі, дбайливі та людяні. Тож попри всі щоденні турботи пам'ятайте про головне — вибудуйте храм своєї душі, формуйте себе як Людину, яку створив Господь подібою собі.

Учні виконують пісню «Молитва за Україну».